

Léčba chronické bolesti

MUDr. Marek Hakl, Ph.D.

Centrum léčby bolesti, MedicineCare, s. r. o., Brno

Chronická bolest představuje závažný socio-ekonomický problém. Její léčba vyžaduje multidisciplinární přístup. Základ léčby chronické bolesti však tvoří farmakoterapie. Strategie farmakologické léčby vychází ze třístupňového žebříčku léčby bolesti. První stupeň tvoří neopioidní analgetika, v případě jejich neúčinnosti je ve druhém stupni kombinujeme se slabými a případně i silnými opioidy ve stupni třetím. V případě potřeby lze silnou opioidní medikaci postupně vysadit.

Klíčová slova: chronická bolest, neopioidní analgetika, slabé opioidy, silné opioidy.

Treatment of chronic pain

Chronic pain is a serious socioeconomic issue. Its treatment requires a multidisciplinary approach. However, pharmacotherapy is the mainstay of treatment of chronic pain. The strategy of pharmacological treatment is based on the three-step analgesic ladder. Step 1 consists of non-opioid analgesics; if ineffective, these can be combined with weak opioids in Step 2 and/or strong opioids in Step 3. If necessary, strong opioid medication can be gradually discontinued.

Key words: chronic pain, non-opioid analgesics, weak opioids, strong opioids.

Bolest je jedním z prvních vjemů, s nímž se člověk ve svém životě setkává a který ho doprovází po celou dobu jeho existence. Světová zdravotnická organizace (World Health Organization, WHO) i Mezinárodní organizace pro studium bolesti (International Association for the Study of Pain, IASP) definují bolest jako „nepříjemný sensorický a emocionální prožitek spojený se skutečným či možným poškozením tkání nebo zážitek, který je v termínech takového poškození popisován; bolest je vždy subjektivní“.

Chronická bolest patří k nejrozšířenějším medicínským problémům současnosti s výrazným socio-ekonomickým dopadem. Prevalence chronické bolesti v ekonomicky vyspělých státech se udává kolem 20%. Frekvence výskytu chronické bolesti v jednotlivých evropských zemích se liší jen mírně. Jedna z mála celoevropských studií, provedená v roce 2006 v 15 evropských zemích a v Izraeli, prokázala, že 19% dospělého obyvatelstva má zkušenosti s dlouhodobou bolestí. Studie ze severovýchodních zemí hovoří o 24,2% výskytu chronické bolesti v Norsku a 20,2% výskytu ve Švédsku. Nejnižší výskyt je ve Španělsku, Irsku a ve Velké Británii (12–30%), nejvyšší naopak v Itálii, Polsku a v Norsku (26–30%). Toto procento se v důsledku stárnutí populace postupně zvyšuje (1, 2).

Obdobné výsledky vykazují i studie prováděné u populace v České republice; jedno z mála českých sledování uvádí, že bolest je příčinou asi 20% návštěv u praktického lékaře (3).

LÉČBA CHRONICKÉ BOLESTI

- Léčba chronické bolesti zahrnuje kombinaci farmakologických a nefarmakologických léčebných postupů.
- Základem dobré léčby bolesti je důkladná anamnéza bolesti, zahrnující intenzitu, lokalizaci, projekci, vyvolávající nebo zhoršující příčiny, charakter bolesti. Obzvláštní důraz je kladen na farmakologickou anamnézu, fyzikální vyšetření a znalosti všech vyskytujících se onemocnění.
- U dlouhodobější intenzivní bolesti s pouhou farmakoterapií zpravidla nevystačíme; je třeba zvolit multidisciplinární a multioborový přístup, zahrnující spolupráci odborníků různých specializací. V léčbě uplatňujeme kombinaci farmakoterapie a nefarmakologických léčebných metod, jako jsou invazivní léčebné postupy, psychoterapie, rehabilitace a další.

MUDr. Marek Hakl, Ph.D.
Centrum léčby bolesti, MedicineCare, s. r. o., Brno
marek.hakl@volny.cz

Cit. zkr: Urol. praxi. 2023;24(3):165-167
Článek přijat redakcí: 17. 1. 2023
Článek přijat k publikaci: 22. 1. 2023